

oorspronkelijk Geëckende tekst, maar van de kerkelijk goedgekeurde Latijnsche vertaling de „Vulgata“ bediend had. Zelfs had de heer Lasere van den aartsbisdom van Parijs weten te verkrijgen, dat zijn arbeid door diens „primatur“ (dat het gedrukt woord) werd voorzien. Daarbij had de naam van den heer Lasere onder de Roomschen een goeden klank; immers was hij de schrijver van de „Geschiedenis van Onze Lieve Vrouw van Lourdes“. Aanvankelijk beleeft de vertaling der vier Evangelien vijf en twintig oplagen; een nieuwe met schoone illustratie en in quarto formaat was ter perse; maar geheel onverwacht werd Lasere's jongste werk op den Index geplaatst, en de paus hechtte daaraan zijne goedkeuring.

Wij achten dit een treurig verschijnsel, waaruit opnieuw blijkt, dat Rome vrees heeft voor de verspreiding van Gods Woord. Volgens de getuigenis van Heresbach, een vriend van Erasmus, verklaarde in zijne dagen een monnik in zijne eenvoudigheid, „dat het Nieuwe Testament een boek vol distelen en onkruid is.“ En al nemen wij gaarne aan, dat geen Roomsche godgeleerde van dezen tijd die uitdrukking voor zijne rekening zal durven nemen, toch meenen wij, dat uit de jongste daad van den paus en van de congregatie van den Index blijkt, dat men van Roomsche zijde den Bijbel nog steeds als een boek vol distelen en onkruid houdt... voor de eenvoudige leeken.

De Hervorming wijdt aan deze zaak een artikel onder den titel van: „De Evangelien op den Index!“ En dat heeten Christenen! Dit blad schijnt echter niet in te zien, hoever zij het zwaard, tegen Rome gewet, eigenlijk tegen zichzelf keert, immers is wel van algemeene bekendheid, dat in de gezinnen van de zich noemende „modernen“ het lezen van Gods Woord wordt nagelaten. Voor de Zondagsscholen van den Protestantenvond wordt „leestof“ verzameld, doch niet zulk een, welke er toe kan leiden om de kinderen met den Bijbel bekend te maken. Doch dit daar gelaten; in de gezinnen der modernen leest men den Bijbel niet, dit feit is niet te loochenen. En wie kan men dan eerder Christenen heeten, zij, die Gods Woord niet mogen lezen omdat hun kerkelijke overheid tot hen zegt: „Gods Woord is voor u te duister. Wij zullen u er zooveel van mededeelen, als wij noodig oordeelen;“ of wel zij, die door niets verhinderd worden, om dat Woord te onderzoeken, en het niet doen, omdat het, volgens hen, vol is van kunstig verdichte fabelen?

Ons dunkt dat De Hervorming geen geestverwanten door dit artikel te kennen geeft, dat zij nog minder dan de Roomschen „Christenen“ kunnen genoemd worden.

Duitschland. Luther op het toneel.

Niet te ontkennen is het, dat het stempel, hetwelk de Lutherse kerken ontvingen, ook in haar bloeitijd, verschilt van de type, welke de Gereformeerde kerken vertoonen. In de Lutherse kerken staat meer de *bijschap*, in de Gereformeerde de *ernst*, welke den Christen beaamt, op den voorgond. Gemakkelijk is hieruit te verklaren, hoe in tijden, waarin het geloofleven kwijnt en de leer, die naar de godzaligheid leidt, luist niet meer gepredikt wordt, de Lutherse kerken steeds verder moeten afwijken.

Dit blijkt duidelijk in deze dagen.

De Lutherse leer, hoe een zondaar rechtvaardig wordt voor God, is schier overal vergeeten, en toch droomt men er van, dat het gelukken zal, den Lutherse geest weder in het Duitse volk te doen ontwaken. Nu zouden wij, Gereformeerden, zeggen, dat men hiet toe behoort te gaan arbeiden om het Woord overal te doen prediken en vooral het stuk van de rechtvaardiging door het geloof alleen den volke voor te stellen.

Doch, helaas, men wendt zich tot gebroken bakken, die geen water houden.

Of is het houden van toneelvoorstellingen, waarin datgene, wat Luther voor de Duitse kerk geweest is, op de planken wordt voorgesteld, niet als zoodanig te noemen?

Een zeker dichter, met name Trimpelmann, schreef een toneelstuk onder den titel van „Luther en zijn tijd“, en dit wordt in deze dagen overal opgevoerd. Men is zeker jaloeersch geworden op de lawaars, die van de zijde der wereld aan de Oberammergauers werden toegeworpen, omdat de Roomsche inwoners van dat dorp elke tien jaren toneelvoorstellingen geven, waarbij het lijden en sterven van den Heere Jezus wordt voorgesteld. Deze gruwel lokt toeschouwers niet alle deelen der wereld naar die plaats. En zoo geschiedt het tegenwoordig ook, dat in het stedeke Torgau herhaaldelijk het toneelstuk „Luther en zijn tijd“ wordt opgevoerd.

Het hoofdorgaan van de Lutherse, de „Allg. Evang. Luth. Kirchenz.“, noemt de gedachte zoo schoon, om de eerste opvoering te doen plaats hebben op den Zondag, waarop het feest der Reformatie gevierd werd; en het blad prees het ook, dat men door extra treinen lieden van elders in de gelegenheid gesteld had, de voorstelling bij te wonen. „Het gevolg was, dat den 6den November het stedeke Torgau een groote menigte vreemdelingen bevatte van hetzelfde slag als dat, hetwelk in 1880 in Oberammergau vergaderde. Nieuwsgierigheid, zucht naar genot, de prikkel van nu eens iets nieuws te kunnen zien, had de groote menigte bewogen de reis naar Torgau te ondernemen, en dat stedeke, dat zoo trouw is aan de Reformatie, was met haar helder verlichte winkels op den hervormingszondag tot een drukke markt geworden.“

Zoo ongeveer laat het Lutherse orgaan zich hooren over eene opvoering, waardoor het vierde gebod ganschelijk werd overtreden onder voorwendsel van eene opvoering bij te wonen, waarbij eens recht duidelijk zou worden, dat Duitschland aan Luther te danken heeft. De hoofdrol werd vervuld door een koninklijk Saksisch hofacteur, doch de opmerking werd gemaakt, dat hij meer het beeld van een Faust dan van een Luther te zien gaf.

Wij zullen ons niet begeven in eene leoordeeling van het stuk, maar alleen onze smart te kennen geven, dat Luther, de geloofsheid, met zijnen God wortelend in zijn studeerel, op de planken is gebracht. 66 inwoners van Torgau leenden er zich toe om den toneelspeeler ter zijde te staan.

Aan het einde werden de comedianten door de toehoorders op stormachtige wijze toegesmeet. Hij, die Luther had voorgesteld, werd zelfs teruggeroepen en nam bulgend het applaus aan.

De opbrengst van de uitvoering is bestemd om een fonds te vormen tot oprichting van een standbeeld voor Luther in Torgau.

Wij weten niet wat meer te bejammern is, het feit der opvoering of de onaanvaardelijkheid van de mannen, die in de Lutherse kerk van Duitschland den toon aangeven ten opzichte van deze treurige dingen. Wel leest men in

de organen der Lutherse kerk aanmerkingen omtrent de wijze van opvoering of de uitdrukkingen, welke de dichter zich heeft veroorloofd, of aangaande dingen, welke in het stuk niet tot hun recht gekomen zijn; doch men vindt nergens ook maar één woord, dat naar afkeuring zweemt, over het feit, dat men zulke heilige zaak als de werking van 's Heeren Geest in Luther, waardoor hij den stoot mocht geven tot de Reformatie der kerk, op het toneel heeft gebracht. Het schijnt ook wel een punt van overweging uit te maken, of een Christen al dan niet de comédie mag bezoeken; het blijkt, dat men die vraag toestemmend beantwoordt.

Tot onze verbazing hebben wij ook in de „Reformierte Kirchenzeitung“ geen woord gezien tot afkeuring van het goddeloos drijven van zooveel.

Zou er dan niemand in Duitschland zijn, die zich aan deze dingen ergert en het Duitse volk wijst op zijn afzinking op de paden van ongeloof en wereldin, niemand, die den moed bezit om dit uit te spreken? Waar gaat men heen?

WINCKEL.

Voor Kinderen.

Recht aangenaam werd ik kortgeleden verast door een heer, die uit W. in de provincie Zeeland kwam. Die heer bracht namelijk een schriftje mee, waarin, keurig geschreven, de berijmingen stonden van eenige verhalen, die voor een paar jaren in De Hervorming te lezen waren.

Verscheiden lezers kunnen zich die verhalen nog wel herinneren. Toch zullen ze, hoop ik, niet genoeg de berijming die als een proefje hier volgt, lezen. Mij dunkt, de jonge vriend, een landbouwer, die het vervaardigde, heeft er slag van. Zijn naam begint met een A. Maar als hij voortgaat de gave, die de Heere hem schonk, te ontwikkelen, kan hij het gewis in de dichtkunst nog wel verder dan A brengen. Tot bewijs volgt hier het versje dat heet:

De kar vol vorsten.

De grijze vorst van 't Duitse rijk
Hield laatst een jachtpartij.
Niet verre van Hubertusloek;
Men bleef 't kasteel nabij.
En in 't geselschap van den vorst
Bevonden, onder meer,
De Mecklenburger hertog zich
En ook der Saksen heer.
Zij droegen allen een kostuum,
Eenzelfde jagerskleed;
Geen enkel kruis of ordelint
Dat hen herkennen deed.
Reeds naakte 't eind der jachtpartij
In 't bosch- en wildrijk oord.
Zoo meenge ree lag neergeveld.
Zoo menig hert doorboord.
Maar eer nog 't aangegeven uur
Voor 't eind kwam aangesaand,
Gevoelde Duitschlands grijze vorst
Zich lichtelijk ongesteld.
En 't hem verzellend vorstenpaar
Ried d'ouden keizer aan
Om dra, en — wij 't niet anders kon —
Te voet naar 't slot te gaan.

Dus werd gedaan; de kortste weg
Was 't aangewezen pad.
Maar spoedig bleek het, dat de vorst
Te luttel kracht bezat.
Te lang viel dra de kortste weg
Niet verder kon hij meer.
„Wat nu?“ dus vroeg me'kander af
En zette een poos zich neer.
Juist reed een landman met zijn kar,
Een stevig paard er voor.
Terwijl hij bij een deuntje hoot,
Het groen geboomte door.
Men klampte 't boertjen aanstonds aan
En meldde hem 't geval.
En eer een tel of tien verliet
Geklonken was het al.
En was voor 't vorstelijk klaverblad
Het voertuig al wat min.
Men deed slechts naar de omstandigheden
En steeg maar spoedig in.
Dus trok het forsche boerenpaard
Het viertal langzaam voort.
Den rijweg langs en naar 't kasteel,
Door niemandaal gestoord.

Nu moet gij weten, dat den boer,

Toen men de kar beklom,

Als loon een gift werd aangeboden,

Een vorstelijke som.

Maar wat men bood en hoe men drong,

De goede, brave man

Wees alles stellig van de hand.

Hij wou geen cent er van.

Doch wat hij, uiterst gaarne wou:

Het was, dat hij vernam.

Aan wie hij, zoo ter goeder uur,

Zijn dienst bewijzen kwam.

En na een lange aarzeling

Greep onze landman moed;

Zag die hem 't dichtst was vlak in 't oog

En zeide kort en goed:

„Ik weet altoos graag wie mij verzelt,

Wie zijt gij wel, mijnheer?“

„'t Is 't Mecklenburger hertogdom,

Dat ik als vorst regeer.“

Dus klook 't weerom; en onze heer,

Hij schudde lachend 't hoofd,

Bewijs genoeg, dat van dit woord

Geen jota werd geloofd.

„Ei zoo, dat dacht ik waarlijk niet,”

Was alles wat hij zei.

En vroegde daarop nummer twee:

„En, heerscher, wie zijt gij?“

En deze, over 't landmans vraag,

Bijzonder in zijn schik,

Zei: „Koning van de Saksen land,

Mijn goede vriend, ben ik.“

„Nog mooier,” pruttelde onze boer,

„Dan zal die onse heer.“

Wis ook van hoogen adel zijn,

Een man van naam en eer!“

„Ik ben keizer van het Duitse rijk,”

Liet zich de grijsaard uit.

„Nu, nu, dat is wel grappig toch,”

Hernam de landman luid,

„Zulk schoon gezelschap in mijn kar,

Dat had ik nooit gedacht.“

Maar, allen hadt gij nu een beurt,

De mijne is 't, die nu wacht

Ik, hoort gij, ben der Turken heer,

Als Sultan heb 'k gezag!

En foppen — kan ik even knap,

Als één van u vermag.“

Nu barstte 't drietal vorsten snijf
In schaterlachen los,
En 't boertje — maakte grooten haast
En lei de zweep op 't ros.
Klaarblijkelijk was hij wat ontstend,
Wijl hij vermeen bleef.
Dat men, in zijn onnoozelheid,
Den spot maar met hem dreef.
Weldra vertoonde zich voor 't oog
't Kasteel Hubertusloek.
Maar hoe de vriend verwonderd keek
En aan zijn ringhaard trok,
Toen 't hoog gezelschap hem verzocht,
Dat hij op 't slotplein reed!
En nog al vreemder als hij zag,
Wat ook de wacht daar deed;
Hoe zij, 't geweer gepresenteerd,
Zoo ijlings buitenschoot!
Hoe aanstonds een bediendenschaar
Den heeren bijstand bood!
En hoe, om nu maar kort te gaan,
Zoo duidelijk werd en klaar,
Dat, wat het drietal had gezegd,
Niets was dan zuiver waar!

En 't hoog gezelschap sprak geen woord,
Maar zag hem nog eens aan;
Trad binnen toen, en onze vriend —
Liet men op 't slotplein staan.
En, wat ge wel begrijpen kunt,
Dwaas stond de man er bij.
En wat hij dacht, ik weet het niet.
Maar 'k denk toch, hij was blij
Toen hij van 't slot weer huiswaarts reed,
Reeds lang aldaar verheid;
Besloten voortaan 't hoofd te hien
Aan zijn nieuwsgierigheid.

HOOGENDIJK.

Ingezonden Stukken.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

Hasselt, 8 Februari 1888.

Aan de redactie van De Unit.

Mijnheer de redacteur!

Mag ik u beledigd verzoeken, onderstaande in uw veel gelezen blad op te nemen?

In De Standaard van Maandag den 30sten Januari j.l. staat onder kerknieuws het volgende bericht uit Hasselt:

„Te Hasselt heeft de reformatie ook een aanvang genomen. Woensdag sprak daar Ds. Boonstra van Zwolle voor een talrijk gehoor. Binnen een veertien dagen zouden maatregelen genomen worden om een doleerende kerk te stichten. Reeds is door vier leden der Ned. Herv. gemeente bij den kerkeraad een verzoek ingediend om terug te keeren tot de oude Dordsche kerkenorde.“

Dit bericht is ten deele waar, ten deele onwaar en naar het mij voorkomt overgenomen uit de Provinciale Overijsselsche Zwolsche Courant, en daarin geplaatst door iemand, die niet op de hoogte der zaak is; waarom het dan ook noodzakelijk eenige toelichting vereischt; te meer, daar juist het onware van dit bericht aan iemand reeds aanleiding heeft gegeven, daarover te schrijven in De Kerkode van de Ned. Geref. kerken in Overijssel en Drente van den 4den Februari j.l., doch waarop ik dien geachten schrijver in het eerstvolgende nummer van De Kerkode nader hoop in te lichten.

Thans meende ik alleen het onware van dit bericht openbaar te moeten maken, namelijk dat binnen een veertien dagen maatregelen zouden genomen worden om een doleerende kerk te stichten. Dit is geheel uit de lucht gegrepen; wel is door Ds. Boonstra, die alhier de eerste reformatieprek heeft gehouden, afgekondigd, dat over veertien dagen een andere spreker zou voorgaan, doch van een doleerende kerk te stichten was hoegenaamd geen sprake.

Het doel van de vrienden te Hasselt is vooreerst om sprekers van elders te verzoeken en te laten optreden, teneinde het volk op de hoogte te brengen omtrent den zondigen toestand der kerk onder een synodale hiërarchie, welke tegen Gods Woord indruischt en de daaruit voortvloeiende reformatie in onze dagen. Moge de Koning der kerke die pogingen zegenen, opdat ook de kerk van Hasselt weer onder zijn Koningschap gebracht worde!

U bij voorbaat mijn dank betuigende voor de gevraagde plaatsruimte, teeken ik mij, hoogachtend.

Urd. dw. dienaar,

H. GALENKAMP Kz.

[Ook wij vatten niet, hoe men een gemeente stichten kan uit Christenen, die reeds een gemeente zijn. Een gemeente sticht ik onder Heidenen of Joden. Anders is dit niet denkbaar. RED.]

Gereformeerde Gezindheid.

Doleerende Kerken.

DRIETAL: Soek, W. van den Bergh te Voorthuizen, G. van Goor te Rinschoten en G. H. van Kasteel te Kollum.

BEROEPEN: Nijkerk op de Veluwe, A. Middelhoek te Gerkeloozer, — Charlois, M. Muller jr. te Amsterdam, — Snelk, G. van Goor te Rinschoten.

AANWESOMEN: Zeld, L. Adriaans, cand. aan de Vrije Universiteit.

Synodale Genootschapskerk.

DRIETAL: Weesp, S. Dijkstra te Hilversum, — J. Pen te Charlois en J. Witten te Aalsmeer.

TORSTOORGE: Vax naboren: Kolschoten (cl. Deventer), A. E. L. W. Rüter te Barmsteden, — Woerden, J. Bolkstein te Ter Aar, — Tiel, E. Gernu te Nijmegen, — Rensdahl (cl. Breda), L. Slomme te Kellchen.

BEROEPEN: Dantunawoude, W. H. Stegenga te Augustinus, — Ferwerd, J. Eisinga te Gaast, — Weesp, I. Post te Charlois, — Diemen, A. E. Weider, — Wilsom, — Nijmegen, J. Doornbos te Oostervliet, — Vissings, L. ten Bosch te Oegstgeest, — Utrecht, J. Quast Hen te Nijbroek, — Sommeldijk, J. P. Bongers te Audele en Tienhoven, — Deutichem, L. F. Westerbeek van Eerten te Meerkerk, — Elbergen, W. van den Bittel te Pernis (cl. Rotterdam), — Harmelen, H. J. M. Poort te Hendrik-Ido-Ambacht, — Goudswaard (Korendijk), N. P. Fockens te Schellin, — Helder, J. L. Rommelen te Grootvliet, — Drecht, J. J. Zandvoort, H. G. Oudegeest te Engelen, — A. G. H. Houtgeest, — Aankomende, G. G. D. Wastenhof te Momminkdam, — Holwerd H. Janzons te Westervliet, — Wieringerwaard, A. Famer, pred. der Evang. Luth. Gem. te Staatsmaal.

BEDANKT: Schoonhove en Hasselt, B. A. Lazen der te Oostervliet (cl. Elburg), — Gasselternijve, D. Zoete te Engwierum, — Nijega, A. J. Eisinga te Gaast, — Wageningen, N. Walmots te Seelhem, — Hollandscheveld (cl. Meppel), P. Kierper te Meer, (cl. Utrecht), — Dussen (cl. Helden), C. J. L. Rollich van Dichters te Nieuw-Vennep (cl. Harlem), — Kralingen, J. C. Molijn te Schiedam, — Thininge, J. Faber te Haarlem.

Ter aanvulling der onlangs gedane opgaf van Ned. Gereformeerde kerken, diene, dat daarbij nog gevoegd moeten worden de kerken van Benschop en Ter Aar.

Advertentiën.

Voor de vele bewijzen van belangstelling ontvangen bij de geboorte van onze GEERTRUIDA, betuigen ondergeteekenden hunnen hartelijken dank.

H. W. VAN LOON.

J. VAN LOON-MENNIK.

Amsterdam, 29 Febr. 1888. (86)

Christelijke school te Kootwijkerbroek.

Voor de Christelijke school te Kootwijkerbroek werd tot heden ontvangen, bij:

Dr. A. KUYPER: van N. N. te A. f. 20, L. v. Z. te B. f. 8, uit R. f. 1, N. N. te R. f. 1, A. Adr. te H. f. 2, J. F. te H. f. 2, J. D. H. te C. f. 5, N. N. te W. f. 10, H. P. te A. f. 10, C. G. E. te H. f. 12, W. G. M. te W. f. 4, W. G. M. te W. f. 2, H. Z. te R. f. 2, C. B. te W. f. 2, J. A. E. te F. f. 1, D. B. te N. f. 1, en F. L. R. te A. f. 10; samen f. 94.37.

Ds. H. W. VAN LOON: van S. f. 2, H. f. 10, in „Fransche“ f. 10, A. E. H. f. 1, N. f. 1, G. M. Z. f. 1, G. v. d. H. te „H. f. 3, T. M. f. 2, in „Constantia“ f. 2, Ds. v. K. te K. f. 5, d. V. O. te M. f. 2, me. B. f. 5, B. f. 2, N. f. 2, een timmermansbediende f. 3, 20, en Ad. f. 0.49; samen f. 52.52.

Ds. B. VAN SCHILVEN: van A. Z. f. 15, me. K. f. 1, me. W. f. 5, een catechisant f. 2, 50, wed. R. A. f. 2, 50, twee kinderen van wed. N. N. f. 2, lidm. cat. f. 2, B. v. W. f. 1, 50, me. A. f. 2, M. f. 3, R. A. f. 2, en C. f. 1; samen f. 34.

Dr. W. VAN DEN BERGH (later te verantwoorden).

J. BECHTOLD: van de dames T. f. 1, N. N. f. 10, twee kinderen, uit den spaarpot f. 0.65, me. A. W. f. 25, de wed. K. f. 1, M. v. d. I. f. 5, me. M. f. 1, schipper B. f. 1, een onbekende f. 1, P. M. f. 1, een ambachtsman f. 0.25, me. J. L. f. 1, eenige vriendinnen f. 3; samen f. 50.90.

S. J. SEEFAT: aan diverse collecten f. 19.85, aan giften, van een dienstbode f. 1, door Ds. N. A. de Gaay Fortman van me. H. L. f. 18, f. 1, uit de catechisatie f. 2.50, en voor de school te K. f. 0.35; samen f. 33.78.

G. H. A. GROSHUDE: van J. J. K. S. f. 2, 50, P. N. de V. f. 5, P. S. f. 0.50, en X. f. 10; samen f. 18.

De redactie van DE HOOP: (reeds verantwoord) f. 125.

J. YSEBRAND: van J. f. 1, N. N. f. 3, en J. G. f. 2.50; samen f. 6.50.

De commissie, met dank aan den Heere bovenstaande giften vermeldende, bevecht zich voor meerdere giften dringend aan. De zaak, waarvoor zij ondersteuning vraagt, is van het grootste gewicht; dat dan niemand, die de noodzakelijkheid van het Christelijk onderwijs erkent, achterblijve, maar met blijmoedigheid zijne gaven schenke, opdat ook spoedig te Kootwijkerbroek een school verrijze, waar de kinderen geweren worden op den eenigen Naam, gegeven tot zaligheid!

Namens de commissie:

J. YSEBRAND, penningmeester.

Kerkstraat, 145.

Amsterdam, 1 Maart 1888.

Pas verschenen:

Radicalen en Socialisten.

Losse beschouwingen op den vooravond van een nieuwe fase in ons Staatsleven.

door JACULATOR.

Alom verkrijgbaar. Prijs f. 0.50.

W. CREMER, 's-Gravenhage.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

Werken van Dr. A. KUYPER.

Uit het Woord: Tweede Serie. Deel I. Dat de genade particulier is. Deel II. De leer der verbonden. Deel III. De practijk der Godsaligheid. Prijs per deel in stempelband f. 3.90; ingenaaid f. 3.40.

Honig uit den Rotssteen. Deel II. Prijs in stempelband f. 3.40; ingenaaid f. 2.90.

De Drie Formulieren van Eenigheid, voor kerkelijk gebruik uitgegeven, door Dr. A. KUYPER, Vijfde vijftiende. Benevens het Kort begrip der Christelijke religie. Uitgegeven door de predikanten C. A. REMIER en B. VAN SCHILVEN. Prijs in carton met linnen rug f. 0.40; 25 Ex. f. 9.50; 50 Ex. f. 18.

Ons Program. Tweede druk. Prijs in stempelband f. 4.50; ingenaaid f. 3.60. Nog enkele Ex. eerste druk voorhanden a f. 20.

Tractaat van de Reformatie der Kerken, aan de zonen der Reformatie hier te lande op Luthers vierde eeuwfeest aangeboden. Prijs f. 2.50.

Tweeërlei Vaderland. Ter inleiding van de Zevende Jaarvergadering der Vrije Universiteit. Prijs f. 0.50.

Sion door recht verlost. Tijdschrift. Prijs f. 0.50.

De Twaalf Patriarchen. Prijs in stempelband f. 1; ingenaaid f. 0.75.

De Vleeschwording des Woords. Prijs in stempelband f. 2.40; ingenaaid f. 1.90.

Dienstneming voor Oost-Indië.

Nederlanders ontvangen bij het aangaan van eene militaire dienstverbintenis van ZES jaar een handgeld van

Drie Honderd Gulden.

Aanbrengpremie TIEN GULDEN.

MILICIENS in werkelijken dienst of met groot verlof kunnen voor den tijd van TWEE jaar gedetacheerd worden naar OOST-INDIË; premie

Twée Honderd Gulden,

Aanbrengpremie TIEN GULDEN,

bijaldien de Miliciens met groot verlof afwezig was van zijn korps.

Het Departement van Koloniën en alle Burgemeesters geven GRATIS inlichtingen.

GEDRUKT TER KON. NEDERL. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 100, AMSTERDAM.

Het Godslam geslacht.

Dertig Lijdenspreken door Ds. A. VEELO, gebonden a f. 3.60, ingen a f. 3. Verkrijgbaar bij J. VISSERS, te Klundert. (81)

MAR. BREEBAART,

Firma SCHOLS en POS,

Damrak No. 23, Amsterdam.

SPECIALITEIT in

Harf. School- en Orgel- en Kerk-orgels.

Hoofdagent der beroemde

Amerikaansche Orgels

van

SMITH en WORCESTER.

Catalogi franco op aanvraag.

Heden verscheen:

OLIE EN WIJN IN DE WONDEN.